

CONSOLIDAREA RĂSPUNDERII ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI LA FRONTIERE (ENNHRI, 2022)

DANIELA ALBU*

Abstract:

The ENNHRI report *Strengthening Human Rights Accountability at Borders* provides guidance and presents examples of good practice on how to address the gaps identified in the previous report, *Gaps in Human Rights Accountability at Borders*. It focuses on overall monitoring and transparency, access to justice, investigations, prevention, as well as promoting a culture of rights. The report is also intended to support the activity of the National Human Rights Institutions, being an important awareness tool on the subject of ensuring respect for human rights at the borders.

In many states there are mechanisms to investigate various violations and numerous NHRIs have a mandate to investigate in this regard. However, a little part of investigations into rights violations are undertaken at the borders. The Report shows that the European institutions for human rights have highlighted the fact that authorities often pay too little attention to the dimension of human rights and that no disciplinary actions are taken against border staff accused of ill-treatment of migrants.

Keywords: transparency, monitoring, respect, violation, human rights, borders, ill-treatment, investigation mechanisms, access to justice, strengthening of accountability

Résumé :

Le rapport de l'ENNHRI intitulé *Renforcer la responsabilité en matière de droits de l'homme aux frontières* fournit des orientations et présente des exemples de bonnes pratiques sur la manière de combler les lacunes identifiées dans le rapport précédent, *Lacunes en matière de responsabilité en matière de droits de l'homme aux frontières*. Il se concentre sur la surveillance et la transparence globales, l'accès à la justice, les enquêtes, la prévention, ainsi que la promotion d'une culture des droits. Le rapport vise également à soutenir l'activité des institutions nationales des droits de l'homme, on constituant un important outil de sensibilisation sur le thème de la garantie du respect des droits de l'homme aux frontières.

Dans de nombreux États, il existe des mécanismes pour enquêter sur diverses violations et de nombreuses INDHs ont un mandat d'enquête à cet égard. Cependant, une petite partie des enquêtes sur les violations des droits sont menées aux frontières. Le rapport montre que les institutions européennes des droits de l'homme ont signalé le fait que les autorités accordent souvent trop peu d'attention à la dimension des droits de l'homme et qu'aucune

* E-mail: daniela.albu@irido.ro

mesure disciplinaire n'est prise contre le personnel frontalier accusé de mauvais traitements envers les migrants.

Mots-clés : transparence, surveillance, respect, violation, droits de l'homme, frontières, mauvais traitements, mécanismes d'enquête, accès à la justice, renforcement de la responsabilité

Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI) a publicat la finalul lunii iulie 2022 raportul *Consolidarea răspunderii în domeniul drepturilor omului la frontiere*¹, în care se semnalează existența unor încălcări ale drepturilor omului la frontiere în timpul anului trecut. Totodată, autorii prezintă posibile oportunități de consolidare a responsabilității și răspunderii privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru migranți.

Concluziile și recomandările noului raport se bazează și pe raportul anterior privind *Lacunele în responsabilitatea asigurării drepturilor omului la frontiere*, în cadrul căruia au fost identificate și analizate cauzele care stau la baza decalajelor în domenii precum monitorizare și transparență generală, acces la justiție, investigații; revizuire și prevenire și promovarea unei culturi a drepturilor omului.

Raportul poate fi utilizat pentru a sprijini activitatea instituțiilor naționale pentru drepturile omului, constituind un important instrument de conștientizare pe tema asigurării respectării drepturilor omului la frontiere.

În raport se arată că mai multe instituții naționale pentru drepturile omului (INDO) au semnalat adoptarea de către state a unor politici și reforme legislative restrictive care afectează sistemele de protecție în domeniul migrației. În unele țări, se încearcă elaborarea unui cadru legal național pentru expulzări colective și returnări, care sunt de fapt interzise în temeiul dreptului internațional și al Uniunii Europene (UE). Apărătorii drepturilor omului, printre care și instituțiile naționale pentru drepturile omului, au semnalat necesitatea ca statele să se asigure că politicile și practicile naționale de gestionare a migrației sunt aliniate cu obligațiile internaționale privind drepturile omului și legislația privind refugiații, la care acestea sunt semnate. În calitate de organisme mandatate de stat care sunt independente de guverne, multe INDO-uri au un mandat larg de a promova și proteja drepturile omului, inclusiv drepturile migranților la frontiere. Statutul lor unic și accesul la autorități le permit să monitorizeze zonele de frontieră, precum și centrele

¹ https://ennhri.org/wp-content/uploads/2022/07/ENNHRI_Strengthening_Accountability-at-Borders_Report_final.pdf

de primire și detenție, să raporteze cu privire la constatările lor, să trimită recomandări autorităților și să consilieze guvernele în legătură cu respectarea standardelor internaționale și regionale privind drepturile omului.

Unele INDO-uri au funcții juridice specifice – cum ar fi primirea plângerilor individuale, intervenția în calitate de terță parte în cauze naționale și regionale, sprijinirea reclamanților individuali în instanțe și trimiterea cauzelor la curțile constituționale naționale. Acestea pot fi instrumente puternice în asigurarea responsabilității privind cazul încălcărilor drepturilor la frontiere. În raport se subliniază că independența și eficiența instituțiilor naționale pentru drepturile omului reprezintă un indicator al respectării statului de drept. Acestea contribuie la accesul la justiție pentru migrații care au suferit încălcări ale drepturilor lor, promovează drepturile omului, ale categoriilor vulnerabile, ale migranților, semnaleză cazuri de încălcări ale drepturilor și recomandă modificări sistemice de politică și măsuri legislative pentru asigurarea respectării drepturilor omului.

În **capitolul I**, *Lacune în monitorizare și transparență, în ceea ce privește garantarea și consolidarea monitorizării drepturilor omului la frontiere*, se subliniază faptul că, în calitate de apărători ai drepturilor omului, INDO-urile s-au confruntat cu o serie de restricții și obstacole. De exemplu, în unele țări autoritățile au prelungit starea de urgență pentru gestionarea pandemiei de COVID-19, ceea ce nu a permis prezența unor observatori independenți la frontiere. Totodată, multe INDO-uri se confruntă cu lipsa resurselor umane și financiare sau cu mandate restrânse, ceea ce împiedică prezența constantă a acestora la frontiere. Dar toți actorii din domeniul drepturilor omului, inclusiv INDO-urile, au semnalat necesitatea ca guvernele să se asigure că politicile și practicile privind gestionarea migrației la nivel național sunt aliniate cu standardele internaționale privind drepturile omului. Prin activitatea lor și cu cât sunt mai independente și mai eficiente, INDO-urile reprezintă un indicator al respectului pentru statul de drept și un element de echilibru între autorități și societatea civilă. De asemenea, se subliniază că o bună cooperare între INDO-uri cu societatea civilă, organizațiile internaționale și alți apărători ai drepturilor omului poate contribui la o mai bună respectare a drepturilor omului la frontiere. Societatea civilă este prezentă la granițe și poate intra mai ușor în contact cu migrații, le pot centraliza mărturiile și pot aduna diverse dovezi în cazuri de încălcări ale drepturilor, iar INDO-urile pot folosi aceste date și informații în activitatea lor fie de monitorizare, fie de informare, promovare și conștientizare cu privire la situația drepturilor migranților.

Monitorizarea drepturilor omului la frontiere este afectată negativ de restrângerea spațiului civic și de o serie de îngrădiri ale activității și mandatului INDO-urilor. În raport se arată că sunt descurajate organizațiile neguvernamentale care oferă asistență umanitară și juridică migranților. De exemplu, Comisarul pentru Drepturile Omului din Polonia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la limitările impuse societății civile de a-și exercita mandatul în participarea la monitorizarea returnărilor; organizațiilor neguvernamentale nu li s-a acordat acces la documentația relevantă și la activitățile premergătoare returnării, iar în unele cazuri contactul lor cu persoana în cauză a fost împiedicat. Astfel, Institutul Național pentru Drepturile Omului din Polonia a cerut ministerului de interne să modifice regulamentul pentru a asigura participarea observatorilor și să solicite autorităților de frontieră o documentare completă privind operațiunile de deportare, precum și publicarea de rapoarte periodice.

După cum a recomandat anterior ENNHRI în raportul regional privind drepturile omului și ale migranților la frontiere, statele trebuie să înceteze toate amenințările și intimidările, precum și prevederile și practicile administrative care limitează în mod nejustificat activitatea INDO-urilor și a organizațiilor neguvernamentale la frontiere.

INDO din Grecia a recunoscut contribuția esențială a societății civile în respectarea drepturilor omului la granițe și a înființat un mecanism de monitorizare informal privind returnările forțate alcătuit din reprezentanți ai societății civile care au experiență în monitorizarea și înregistrarea returnărilor informale din partea autorităților elene. Mecanismul aflat în subordinea INDO contribuie la sporirea credibilității cu privire la incidentele raportate și la implementarea unei metodologii transparente în privința returnărilor.

În secțiunea *Consolidarea responsabilității în privința încălcării drepturilor omului la frontiere* se subliniază că o altă dificultate cu care se confruntă INDO-urile este că primesc plângeri cu privire la încălcări de drepturi de către autorități din alte țări, însă acestea sunt în afara mandatului lor. În acest sens s-au dezvoltat cooperări bilaterale cu INDO-urile din țările vecine, ceea ce a facilitat schimbul de informații și oferirea unor cursuri de formare comune pentru autoritățile de ambele părți ale frontierei respective.

Tot la capitolul I se analizează cum se poate realiza o *mai mare transparență în cooperarea privind gestionarea migrației la frontiere*. Se subliniază că activitățile de supraveghere, verificare, procedurile de azil și recepție sunt efectuate de diferite autorități sau chiar companii private care oferă aceste servicii. De aceea pentru migrant sau chiar pentru persoana care îl reprezintă legal devine dificil de identificat rolul specific al acestor instituții și organisme, iar acest fapt reprezintă

o piedică în identificarea acelor entități către care trebuie adresate plângerile sau cererile de protecție și azil pentru a li se da curs în mod eficient. Ultima secțiune a capitolului se referă la *Garantarea controlului public al acordurilor de readmisie*. Se specifică faptul că acordurile bilaterale, precum și diverse memorandumuri de înțelegere se află la baza cooperării dintre state la frontiere. Acestea sunt instrumente care există în regiune și guvernează cooperarea între țări vecine și între UE și țări terțe. De obicei, acordurile de acest fel nu sunt făcute publice, de multe ori nefiind supuse unui control democratic din partea parlamentelor naționale și a societății civile. Este important rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului care au semnalat impactul pe care aceste instrumente îl pot avea asupra drepturilor omului și au făcut apel la autoritățile naționale să asigure o mai mare transparență în această privință, precum și la parlamente să supravegheze mai eficient practicile bazate pe astfel de acorduri nesupuse examinării publice.

Capitolul II intitulat *Lacune în accesul la justiție*, expune în prima secțiune (*Asigurarea accesului la informații*) motivele frecvente pentru care migranții nu raportează încălcările de drepturi și anume lipsa de înțelegere a acestora cu privire la procedura de înaintare a unei petiții sau lipsa de informații privind accesul la justiție. Accesul la informații reprezintă una dintre condițiile principale pentru exercitarea drepturilor depline ale migranților. INDO-urile au identificat tendințe de încălcare a drepturilor migranților de către autoritățile de frontieră constând în informarea insuficientă sau de proastă calitate a acestora, inclusiv în ceea ce privește cererile de protecție internațională sau cererile de despăgubiri.

INDO-urile au un rol important în asigurarea informării migranților cu privire la dreptul lor de a depune plângeri împotriva autorităților și la procedurile aplicabile. Totodată, organizații ale societății civile au înființat rețele transfrontaliere, care contribuie la informarea migranților cu privire la drepturile lor și la căile de atac disponibile pe parcursul rutei lor.

În cea de-a doua secțiune, *Oferirea accesului la asistență lingvistică și adaptarea informațiilor*, se subliniază că mai multe INDO-uri au evidențiat un eșec din partea autorităților în a depăși barierele lingvistice și culturale care îi împiedică pe migranți să înțeleagă pe deplin informațiile despre drepturile lor și despre mecanismele de plângere disponibile. INDO-urile au raportat că cele mai frecvente dintre piedicile existente sunt traducerea insuficientă sau inexistentă a informațiilor cheie despre drepturile migranților, lipsa accesului la interpreți și lipsa dorinței de a se asigura că informațiile sunt prezentate într-un mod pe care persoana în cauză o poate înțelege. INDO-urile au luat

câteva măsuri pentru a aborda barierele lingvistice. De exemplu, birourile de informare înființate de INDO din Georgia oferă informații migranților și solicitanților de azil în patru limbi (engleză, rusă, arabă și farsi).

În cadrul secțiunii *Protejarea accesibilității și a calității asistenței juridice* se precizează că accesul la asistență juridică și reprezentare este esențial pentru a permite migranților să depună plângeri și să aibă acces la proceduri prin care să poată beneficia de despăgubiri în caz de încălcări ale drepturilor. Este semnalat faptul că multe țări europene au limitat finanțarea pentru asistența juridică pentru migranți, iar, deseori, autoritățile nu au reușit să informeze migranții cu privire la dreptul lor la asistență juridică. Unele țări s-au bazat pe stările de urgență sau pe raționamentul că există o creștere a sosirilor pentru a restrânge accesibilitatea și calitatea asistenței juridice, se subliniază în raport. Alături de INDO-uri, organizațiile societății civile au avut rolul important de a informa migranții cu privire la oferirea de sprijin legal și la drepturile lor. Acestea au sprijinit eficient migranții pe parcursul procedurilor de azil, detenție și returnare, precum și în procesul de depunere a contestațiilor.

În ceea ce privește *Consolidarea încrederii în independența și eficacitatea sistemelor de responsabilitate*, ultima secțiune a capitolului doi, se arată că lipsa încrederii migranților în independența și eficacitatea mecanismelor de protecție și teama că depunerea unei plângeri ar putea duce la represalii, au împiedicat victimele să înainteze plângeri sau să se prezinte în justiție. Acesta este în special cazul migranților fără acte sau a persoanelor care se tem că le poate fi afectat statutul lor de imigrare, dacă raportează anumite încălcări de drepturi. „INDO-urile au raportat cazuri de persoane returnate sau amenințate. De asemenea, au fost raportate cazuri de refuz sau obstrucționare a accesului la procedura de azil pentru persoanele care au vorbit cu mass-media sau au depus o plângere. Atunci când decid dacă să depună plângeri, migranții iau în considerare adesea aspecte precum siguranța și integrarea lor. De aceea, nu toți migranții sunt dispuși să vorbească despre incidente, în timp ce alții ar putea avea nevoie de mai mult timp și de mediul adecvat pentru a se decide să vorbească”, se precizează în raport.

Capitolul III, Lacune în investigarea încălcărilor de drepturi este structurat pe două secțiuni: *Colectarea și prezentarea dovezilor privind încălcările drepturilor și Facilitarea unor investigații eficiente și independente*. Se subliniază că „o provocare pentru colectarea dovezilor apare atunci când făptuitorii individuali împiedică încercările de identificare prin ascunderea legitimațiilor de identificare, acoperindu-și fețele sau confiscând telefoanele și alte dispozitive care ar putea fi folosite pentru înregistrarea dovezilor.”

Este important ca poliția și autoritățile de frontieră să respecte obligațiile de a purta legitimații, numere de identificare și însemne distinctive. Se subliniază că „pentru a facilita transparența, ENNHRI invită autoritățile naționale să se asigure că operațiunile de control la frontieră sunt înregistrate în mod corespunzător, inclusiv ora, locul și descrierea fiecărei intervenții, identificarea ofițerilor și migranților implicați, precum și rezultatul intervenției. Acest lucru este crucial pentru o determinare mai eficientă a răspunderii și pentru identificarea celor responsabili atunci când apar încălcări de drepturi la frontieră.”

Mai multe INDO-uri au pledat pentru utilizarea camerelor corporale de către autoritățile de frontieră și de poliție în procedurile de returnare chiar și atunci când lucrează în mod obișnuit cu migrații. În ceea ce privește facilitarea investigațiilor, se precizează că „în majoritatea statelor, există mecanisme de investigare a încălcărilor drepturilor omului la frontiere, inclusiv prin intermediul organismelor de supraveghere internă ale organelor de aplicare a legii, procurorilor și INDO-urilor cu mandat de investigare. Cu toate acestea, în practică sunt efectuate foarte puține investigații privind încălcările drepturilor omului la frontieră”. În raport se arată că instituțiile europene pentru drepturile omului au semnalat că nu se întreprind acțiuni disciplinare împotriva personalului de la frontieră acuzat de rele tratamente aplicate migranților.

Intitulat *Lacune în revizuire și prevenire*, **capitolul IV** este structurat pe două secțiuni: *Implementarea recomandărilor instituțiilor naționale pentru drepturile omului și ale altor apărători ai drepturilor omului și consolidarea implementării hotărârilor judecătorești*. Pornind de la ideea că un sistem eficient de gestionare a migrației ar trebui să aibă un efect de prevenție și să reducă riscul unor încălcări sistemice ale drepturilor omului la frontieră, autorii raportului precizează că, unde este necesar, trebuie revizuite legile și practicile care sunt în contradicție cu obligațiile asumate de state privind respectarea drepturilor omului. Totodată, se subliniază faptul că unele state au fost reticente cu privire la revizuirea politicilor și practicilor la frontieră ca răspuns la recomandările făcute de organismele pentru drepturile omului și de către instituțiile pentru drepturile omului. În cel mai rău caz, au existat și modificări legislative și de politică la nivel național și regional care au dus la slăbirea protecției drepturilor omului și au generat probleme suplimentare pentru asigurarea responsabilizării la frontieră. În raport se subliniază că potrivit recomandărilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei „statele trebuie să pună în aplicare recomandările instituțiilor naționale pentru drepturile omului și sunt încurajate să prevadă obligația legală a destinatarilor

recomandărilor INDO de a oferi un răspuns motivat într-un interval de timp adecvat.” Astfel se reafirmă faptul că autoritățile naționale ar trebui să recunoască valoarea și impactul pozitiv al acestor recomandări ale INDO-urilor, care, dacă sunt puse în aplicare, vor contribui la politici și practici de migrație eficiente și sustenabile.

În ceea ce privește *consolidarea implementării hotărârilor judecătorești* se apreciază sprijinul oferit de INDO-uri cu mențiunea că punerea în aplicare a deciziilor instanțelor naționale și regionale este în cele din urmă responsabilitatea statului respectiv. În îndeplinirea acestei responsabilități, ENNHRI solicită autorităților naționale să lucreze în mod constructiv, să coopereze cu apărătorii drepturilor omului, inclusiv cu instituțiile naționale pentru drepturile omului, pentru a se asigura că deciziile instanțelor naționale și regionale conduc la schimbări adecvate și eficiente în politicile și practicile la frontiere, contribuind astfel la depășirea problemelor sistemice și eliminarea decalajelor în responsabilitatea privind gestionarea fenomenului migrației.

În **capitolul V**, intitulat *Decalaje în promovarea unei culturi a drepturilor omului*, se menționează că o cultură a respectului pentru drepturile omului reprezintă piatra de temelie pentru consolidarea responsabilității în ceea ce privește respectarea drepturilor la frontiere. Cu privire la *promovarea unei culturi a drepturilor omului*, în raport se concluzionează că deși la nivel regional și european s-au desfășurat unele cursuri de formare în domeniul drepturilor omului, care au fost destinate personalului și autorităților de la frontiere, acestea nu par să fi fost suficiente pentru ca instrumentele și mecanismele teoretice ale drepturilor omului să poată fi aplicate cu succes în practică.

În încheiere, raportul prezintă cinci mesaje cheie adresate autorităților naționale și regionale pentru asigurarea unei mai mari responsabilități cu privire la respectarea drepturilor omului la frontiere:

1. Responsabilitatea la frontiere necesită o atitudine proactivă

ENNHRI solicită statelor să ofere resurse și finanțare adecvate instituțiilor pentru drepturile omului, precum și altor apărători ai drepturilor omului pentru a le permite să continue să protejeze drepturile omului la frontiere și să faciliteze accesul tuturor la justiție. ENNHRI susține că la nivel național și regional autoritățile, inclusiv agențiile UE care operează la frontiere, ar trebui să respecte mandatul INDO-urilor și să lucreze în mod constructiv cu acestea pentru promovarea unei culturi a respectării drepturilor la frontiere. Se recomandă astfel de abordări la toate nivelurile, de la ministere la poliția

locală și autoritățile de frontieră. Trebuie dezvăluite abaterile și întreprinse investigații independente pentru ca celor responsabili să li se aplice măsurile disciplinare adecvate.

2. Legislația și politica UE trebuie să contribuie la eliminarea decalajelor în ceea ce privește responsabilitatea la frontiere

ENNHRI recomandă UE să stabilească canale mai structurate pentru cooperarea cu INDO-uri în procesele politice și legislative ale UE în domeniul migrației. *Documentul cadru* al ENNHRI **Rolul INDO-urilor în susținerea drepturilor omului ale migranților și solicitanților de azil în lumina evoluțiilor recente ale UE** detaliază rolul și oportunitățile de cooperare pentru INDO-uri și UE în acest sens. Se subliniază și faptul că furnizând sprijin politic instituțiilor pentru drepturile omului, UE ar putea aloca mai multe fonduri atât pentru consolidarea gestionării eficiente a migrației la granițe, cât și pentru sporirea capacității INDO-urilor și a altor apărători ai drepturilor omului.

3. Responsabilitatea la frontiere trebuie considerată parte a respectării statului de drept

În raport se arată că instituțiile europene pentru drepturile omului au evidențiat conexiunea dintre răspunderea în materie de drepturile omului și a respectării statului de drept. Un regim puternic de stat de drept este vital pentru protecția drepturilor omului, iar statul de drept poate fi realizat pe deplin doar într-un mediu în care aceste drepturi sunt respectate și protejate. Responsabilitatea inexistentă sau redusă pentru încălcările drepturilor la frontiere afectează mai multe elemente fundamentale ale statului de drept, printre care securitatea juridică, interzicerea arbitrarului, accesul la justiție, nediscriminarea și egalitatea în fața legii. În raport se subliniază că în Europa lipsește un control public independent al politicilor și practicilor la frontiere, ceea ce indică deficiențe în sistemul de control și echilibru. În plus, INDO-urile și alți apărători ai drepturilor omului care lucrează activ pentru promovarea și protejarea drepturilor omului ale migranților nu ar trebui să se confrunte cu restricții, intimidări și amenințări nejustificate. Statele trebuie să asigure un mediu propice pentru apărătorii drepturilor omului care abordează încălcările la frontiere și ar trebui să ia măsuri pozitive în acest sens. La nivel regional, ENNHRI reiterează recomandarea pentru Comisia Europeană în ceea ce privește sprijinirea și protejarea unui spațiu civic dinamic, inclusiv prin instituirea unor mecanisme de protecție pentru apărătorii drepturilor omului în UE.

4. Încălcăările transfrontaliere necesită soluții transfrontaliere

Instituțiile europene pentru drepturile omului au subliniat că abordarea restrictivă a azilului și migrației, precum și insuficiențele căi sigure și legale către Europa, i-au determinat pe migranți și solicitanții de azil să se angajeze în călătoriile clandestine periculoase și să recurgă la rețele de introducere ilegală de persoane, punându-i în pericol de exploatare sau chiar de trafic cu ființe umane. În raport se precizează că, pe această temă, INDO-urile au solicitat soluții mai durabile și pe termen lung, bazate pe un angajament mai puternic față de împărțirea responsabilității în Europa, mai degrabă decât pe izolarea acestor persoane la frontiere, adesea în condiții nedemne și cu încălcarea drepturilor lor. Se concluzionează că este necesară o mai bună cooperare bilaterală și regională între cei implicați în monitorizare și responsabilitate la frontiere.

5. Răspunsul regional la strămutarea forțată de persoane din Ucraina demonstrează că sunt posibile abordări alternative ale managementului migrației

În raport se arată că „evoluțiile recente la nivel național și regional au demonstrat că sunt posibile și alte abordări ale gestionării frontierelor. Atacul armat asupra Ucrainei a avut ca efect strămutarea forțată a unui mare număr de persoane. În toată Europa, situația din Ucraina a dus la activarea rapidă a asistenței umanitare.” S-a acționat cu solidaritate, iar accesul la protecție, cel puțin pe termen scurt, a fost asigurat în regim de urgență. Dar, se precizează că în acest context „INDO-urile au identificat totuși o serie de încălcări ale drepturilor omului, de exemplu în legătură cu discriminarea și încălcările cu care se confruntă cetățenii non-ucraineni, persoanele de culoare și/sau minoritățile etnice. Alte provocări includ violența bazată pe gen și protejarea drepturilor copiilor, obstacolele întâlnite în procesul de înregistrare, riscul crescut de trafic, accesul la servicii publice adecvate și sigure, la cazare și integrare.”

Dar, în general, așa cum se consemnează în raport, răspunsul colectiv la migrația din Ucraina a arătat că autoritățile naționale și europene pot schimba în bine abordarea azilului și migrației, acționând rapid pentru protejarea drepturilor persoanelor care fug de război și persecuție. Ca urmare a situației din Ucraina, UE și toate statele europene au ocazia să susțină și să extindă bunele practici de primire la frontiere a persoanelor care fug din Ucraina. În timp ce situația evoluează rapid, până acum autoritățile s-au implicat în mod semnificativ și au luat în considerare constatările și recomandările observatorilor și apărătorilor drepturilor omului, inclusiv pe cele ale instituțiilor pentru drepturile omului.